



OULAISTEN KAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2024



1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA 2024

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Valtuusto on 18.8.2021 67 § valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Muutokset
Janette Rajaniemi, pj.	Riitta Honkimaa	
Päivi Rantaeskola, vpj.	Jonne Haapala	
Anne Hannus	Reino Manninen	
Kari Hyytiäinen	Senay Sagir	Janne Tukala Kari Hyytiäisen tilalle 12.10.2023 alkaen
Juhani Kärki	Arto Ylikulju	

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Antti Tolonen KHT 17.1.2025 asti, jonka jälkeen tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Sirkku Rautiainen (Tarkl 17.1.2025 § 6).

Tarkastuslautakunta valitsi kokouksessaan 1.11.2024 tilikauden 2024 arvioinnin painopistealueiksi **tekninen lautakunta, konserniyhteisöt ja omistajaohjaus** (§ 35). Arvioinnin suorittamiseksi tarkastuslautakunta on kuullut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja henkilöstöä eri hallintokunnista, jotka toimivat eri osastoilla tai eri asiakasrajapinnoissa. Tarkastuslautakunta on tutustunut arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin. Lisäksi lautakunta on kuullut kaupungin johtajaa ja talousjohtajaa kaupungin toimintaympäristöä, toiminnan kehittämistä ja hallintoa koskevissa asioissa sekä kaupungin taloutta ja rahoitusta koskevissa kysymyksissä.

Tarkastuslautakunta on seurannut kaupungin talousarvion ja valtuuston vahvistamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Tarkastuslautakunta huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta on käynyt myös tilikauden aikana läpi kaupungin hyte-toiminnan arviointia / hyvinvoinnin raporttia, joka osaltaan vaikuttaa kaupungin hyte-kertoimeen ja sitä kautta saataviin valtionosuuksiin. Tarkastuslautakunta haluaa samalla kiittää kaupungin asianosaisia kyseisen asian kehittämisestä ja eteenpäin viemisestä.

Vuoden 2024 syyskaudesta alkaen tarkastuslautakunta on kokoontunut yhteensä kuusi kertaa arviointitehtävän suorittamiseksi.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Vuoden 2023 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta kiinnitti yleisellä tasolla huomiota lautakuntien tavoitteiden asetantaan ja olennaisiin talousarvion ylityksiin. Tarkastuslautakunnan mielestä on tärkeää varmistua siitä, että tavoitteet ovat realistisesti saavutettavissa ja niiden toteumaa voidaan seurata. Tämä myös motivoi henkilökuntaa ja vastuunalaisia henkilöitä tavoitteiden saavuttamisessa, kun ne ovat konkreettisesti saavutettavissa ja mitattavissa. Tavoitteiden asettaminen ja ideaalimaailma tulee erottaa toisistaan, kun mietitään vuodelle asetettuja tavoitteita ja niiden saavuttamista.

Talousarvion ylityksistä tarkastuslautakunta painotti, että olennaiset talousarvion ylitykset tulee viedä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kuntalain mukaisessa määräajassa. Tarkastuslautakunta nosti myös esille sairaspöissaolojen suhteellisen kasvuun koronapandemian ja sotesiirron jälkeen. Tarkastuslautakunta painottaa, että tilanteen kehittymistä tulee seurata tarkasti ja että tehtäviä sairauspöissaolojen vähentämiseksi tulee edelleen jatkaa. Henkilöstön työhyvinvointiin ja perehdyttämiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota sen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 12.6.2024 § 52 Oulaisten kaupungin arviointikertomuksen 2023. Kaupunginvaltuusto pyysi kaupunginhallitusta antamaan syyskuun 2024 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginhallitus lähetti arviointikertomuksen tiedoksi lautakunnille 19.8.2024 § 196 ja pyysi lausunnot arviointikertomuksessa mainituista huomioista ja niiden perusteella tehdyistä toimenpiteistä. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi 13.11.2024 arviointikertomukseen annetut lautakuntien lausunnot.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt arviointikertomukseensa saadut vastineet ja pitää vastineita olennaisilta osin riittävinä.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tilinpäätöksessä ei ole esitetty kirjallisia toiminnallisia tavoitteita, vaan kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet, mikä poikkeaa edellisvuoden käytännöstä. Toiminnallisten tavoitteiden yhteydessä on kuitenkin edelleen esitetty tunnusluvut ja niiden toteumat.

Arviointikertomuksen laadinnan yhteydessä tarkastuslautakunta havaitsi useita haasteita strategisten tavoitteiden ja toteumien tulkinnan osalta. Merkittävin puute oli se, että kaupunkistrategian toteutumista ei oltu kommentoitu sanallisesti. Tämä vaikeutti ymmärrystä siitä, miksi tiettyjä tavoitteita ei oltu saavutettu. Esitystapa oli osittain vaikeaselkoinen ja monitulkintainen. Esimerkiksi otsikointien johdonmukaisuutta ja informatiivisuutta tulisi parantaa. "Tavoitetila 2024" -otsikko koettiin tarkastuslautakunnassa epäselväksi.

Jatkossa olisi hyödyllistä sisällyttää taulukkoon selkeä sanallinen kuvaus tavoitteiden toteumasta. Yleisesti ottaen taulukon johdonmukaisuutta ja informatiivisuutta tulisi parantaa.

Tarkastuslautakunta haluaa edelleen painottaa, että talousarvion seurantaan tulee jatkossakin kiinnittää jatkossa erityistä huomiota etenkin loppuvuoden osalta, jolloin mahdolliset suuremmat talousarviopoikkeamat alkavat hahmottumaan koko vuoden kertymän osalta ja reagoida niihin vastaavasti kuntalain mukaisessa määräajassa.

3.1 Kaupunginhallitus

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksymättömiä talousarvion nettositovuustason ylityksiä.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2024	Jäljellä	Toteutuma %	Toteutuma 2023 (kk)	Tilinpäätös 2023	Toteutuma n muutos	%
140 Kaupunginhallitus yhteensä									
Tuotot	1056071	0	971619	84452	92	1040548	1040548	-6,6	
Kulut	-3359015	55900	-2866146	-436969	86,8	-3262166	-3262166	-12,1	
Netto	-2302944	55900	-1894527	-352517	84,3	-2221617	-2221617	-14,7	

Toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen tavoitteet olennaisilta osin saavutettiin.

Toimielin	Kaupunginhallitus
Vastuualue	Yleishallinto

TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TA/TP 2024	TS 2025	TS 2026
Työhyvinvointi-kyselyn ka	4,1	4,1	4,1/0,0 (toteutetaan al- kuvuodesta -25)	4,2	4,2

Elinvoimainen Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Tasapainoinen talous on kaiken päätöksenteon taustalla	Vahva Oulainen - toimenpideohjelma Talousarvio 2024	Taseen ylijäämä Investoinnit	Taseen ylijäämä 200.000 € Investoinnit max. 1 milj. €/vuosi		Kaupunginhallitus
	Yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen	Elinkeinopalveluiden uudistaminen	Uusien yritysten määrä sekä sijoitus Suomen Yrittäjien Kuntabarometrissa	Pohjois-Pohjanmaan alueella kuntabarometrin tavoitteena sijaluvulle 3		Kaupunginhallitus/Elinkeinon- ja työllisyysjaosto
	Yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen	Yritysvaiikutusten arvioinnin huomioiminen päätöksenteossa	Yritysvaiikutusten arviointien lukumäärä	Huomioidaan päätöksenteossa tarpeen mukaan		Kaikki toimielimet
	Yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen & Kaupungin elinvoimaisuuden parantaminen	Yhteistyön tiivistäminen elinkeinopalveluiden työntekijöiden ja verkostojen kanssa	Työttömyysaste, palkka- ja starttirahapäätösten määrä, asiakasmäärät, osallistujamäärät	työttömyysaste 7,5%, palkkatukipäätökset 50 kpl, starttirahapäätökset 15-20 kpl, asiakasmäärä 100/virkailija, osallistujamäärä (infot, mätsit, rekrytapahtumat) 120		Kaupunginhallitus/Elinkeinon- ja työllisyysjaosto

Hyvinvoiva Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen	Työhyvinvointiin panostaminen, sairauspoissaolojen vähentäminen	Työhyvinvointikysely, sairauspoissaolo-päivien määrän väheneminen	Työhyvinvointikyselyn toteuttaminen, sairauspoissaolo-päivien vähentyminen 3 pvä/hlö/vuosi		Kaupunginhallitus

Viihtyisä Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Kaupunkikeskustan sekä vesistöalueiden viihtyisyyden parantaminen & Kaupungin elinvoimaisuuden parantaminen	Kaupungin keskustan kehittämisprojekti (Oulas-kortteli)	Keskusta-alueen kehittämisprojektin eteneminen suunnitellussa aikataulussa	Keskusta-alueen kehittämisprojektin eteneminen suunnitellussa aikataulussa		Kaupunginhallitus
	Kestävän kehityksen huomioiminen päätöksenteossa	Ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti sekä kulttuurillisesti kestävä päätöksenteko	Ennakkovaiikutusten arviointi	Päätösesitysten vaikutusten arviointi ennen päätöksentekoa		Kaikki toimielimet

3.2 Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistyslautakunnan vastualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksyttömiä talousarvion nettositovuustason ylityksiä.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2024	Jäljellä	Toteutuma %	Toteutuma 2023 (kk)	Tilinpäätös 2023	Toteutuma n muutos %
400 Sivistyslautakunta yhteensä								
Tuotot	1715646	-150300	1440405	124941	92	1920319	1920319	-25
Kulut	-17152918	507683	-16464548	-180687	98,9	-18050593	-18050593	-8,8
Netto	-15437272	357383	-15024142	-55746	99,6	-16130274	-16130274	-6,9

Toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että sivistyslautakunnan tavoitteet olennaisilta osin saavutettiin.

Elinvoimainen Oulainen:

Strateginen toimenpide					Toteutuma	Vastuuyksikkö
Strateginen tavoite	vuosille 2024		Mittari	Tavoitetila 2024	2024	
	Yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen	Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään monituottajamallilla, joka mahdollistaa yksityisen yrittäjyyden	Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli ja yksityisen hoidon tuen lukumäärä 15-25 %	Laajennetaan yksityisen varhaiskasvatuksen määrää mahdollistamalla palvelusetelillä toimisen. Servitetään paluuta ostopalveluun.		Sivistyslautakunta, varhaiskasvatus
	Kaupungin elinvoimaisuuden parantaminen	Edistetään toisen asteen yhdistelmätutkinto- ja korkeasteopiskelua oppilaitos- ja työelämä yhteistyötä	Yhdistelmätutkintojen lukumäärä, työelämään tutustumisen lukumäärä, korkeasteopintojen suorittaminen opintojen ohessa	Yhdistelmätutkintoja 10 kpl. Työelämään tutustumisen lukumäärä yksi vuosikurssi.		Sivistyslautakunta

Strategisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta painottaa, että tavoitteiden toteumaa voisi kommentoida tarkemmin. Yrittäjyyden toimintaedellytysten parantamisen osalta tavoitetilassa voisi mainita, että kilpailutus on ollut 5.11.2024, mutta tarjouksia ei saatu.

Hyvinvoiva Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Liikunta- ja kulttuuripalveluihin panostaminen	Hyvinvoiva koulu - monialaisen oppimiskokonaisuuden toteuttaminen peruskouluilla	Kouluterveyskysely, Oppilaskuntatoiminta, Move-testit, Yhteisöllinen opiskeluhoito	Yhteisöllinen, osallistava ja hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri		Rehtorit, koulunjohtajat
	Kuntalaislähtöiset palvelut, eriarvoisuuden vähentäminen	Oppimisen tuen kehittäminen	Erytispettäjien lukumäärä, tuntiopetuksen tuntimäärä / oppilas			Sivistyslautakunta
	Kuntalaislähtöiset palvelut, eriarvoisuuden vähentäminen	YO-kirjoitusten tulokset, keskeyttämisprosentti	Tulokset yli valtakunnan keskiarvon, keskeyttämisprosentti alle 10%			Sivistyslautakunta
	Kuntalaislähtöiset palvelut	Kehitetään koulujen ja varhaiskasvatus yksiköiden toimintakulttuuria jaettua johtajuutta vahvistamalla. Yksiköiden henkilökuntaa osallistetaan kehittämään toimintakulttuuria	Johtajien jaettu johtajuus ja työnjako			Sivistyslautakunta

Osa tavoitetiloista on jätetty tyhjäksi. Tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi tavoitetilat ovat tyhjiä ja millä perusteella toteuma on määritelty? Tämä ei käy taulukosta ilmi.

Viihtyisä Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Turvallinen ja viihtyisä toiminta-ympäristö	Henkilökunnalle ja asiakkaille järjestetty kysely	Henkilökunnalle ja asiakkaille järjestetty kysely	Likert-asteikolla (1-5) keskiarvo yli 4.0		Sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunta kokee, että kysely on tärkeä ja tämän vuoksi tiedustelee, miksi kysely on jäänyt toteuttamatta?

3.3 Hyvinvointilautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointilautakunnan vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksymättömiä talousarvion nettositovuustason ylityksiä.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2024	Jäljellä	Toteutuma %	Toteutuma 2023 (kk)	Tilinpäätös 2023	Toteutuma n muutos	%
450 Hyvinvointilautakunta yhteensä									
Tuotot	1136012	0	1165047	-29035	102,6	984226	984226	18,4	
Kulut	-3219030	50875	-3284745	116591	103,7	-2916642	-2916642	12,6	
Netto	-2083018	50875	-2119698	87555	104,3	-1932416	-1932416	9,7	

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointilautakunnan vastuualueen toiminnalliset tavoitteet olivat olennaisilta osin toteutuneet.

Elinvoimainen Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Veto- ja pitovoiman kasvattaminen	Toimintaympäristöjen kehittäminen osana eri verkostoja ja hankkeita; Palvelujen kehittäminen hankerahoitusten avulla;	Hyvinvointitoimialalle saatava hankerahoituksen määrä (€); toteutuneet yhteistyöverkostot (kpl).	Hyvinvointitoimialalla haetaan ja saadaan erilaisia ulkoisia rahoituksia. Luovien ja hyvinvointialojen elinkeinosuunnitelma laadittu.		Hyvinvointilautakunta
	Asukasmäärän ja työpaikkamäärä ml. Kansainvälisyyden lisääminen.	Kulttuurisen vuorovaikutuksen ja kansainvälisen toiminnan edistäminen kaikilla palvelualoilla	kansainvälisyshankkeet (kpl) ja kansainvälisyystoimintaa n osallistuneiden määrä (kpl)	Kansainvälisyystoiminta käynnistynyt		Hyvinvointilautakunta

Viihtyisä Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Kestävän kehityksen huomioiminen päätöksen teossa	Tehokkaat energiaratkaisut ja korkea tilojen käyttöaste. Tilasuunnittelussa huomioidaan monikäyttöisyys ja toimintasisällöt. Luonto- ja ympäristökasvatus osana toimintaa.	Energiakulutuksen muutos ja käyttöaste	Myönteisiä talous- ja ympäristövaikutuksia haetaan kestävän kehityksen ratkaisulla Valmiit tila- ja energiasäästösuunnitelmat kulutuksen vähentämiseksi		Hyvinvointilautakunta / tekninen lautakunta

3.4 Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen toimen vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksymättömiä talousarvion nettositovuustason ylityksiä.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2024	Jäljellä	Toteutuma %	Toteutuma 2023 (kk)	Tilinpäätös 2023	Toteutuma n muutos %
500 Tekninen lautakunta yhteensä								
Tuotot	5944576	40000	6482735	-498159	108,3	5965039	5965039	8,7
Kulut	-6147606	215200	-6271436	339030	105,7	-6519778	-6519778	-3,8
Netto	-203030	255200	211299	-159129	405	-554738	-554738	-138,1

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen lautakunnan vastuualueen toiminnalliset tavoitteet olivat olennaisilta osin toteutuneet.

Elinvoimainen Oulainen:

Strateginen tavoite		Strateginen toimenpide vuosille 2024	Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
		Rakennuskannan vähentäminen kaupungin omistuksesta	Poistettu epätaloudellisia rakennuksia kaupungin omistuksesta	3 kpl		Tekninen lautakunta
		Jätevesilaitoksen tuottojen riittävyys	Tuotot kattavat kulut	Tuottojen avulla voidaan tehdä poistoja ylimääräisenä 100 000 €		Viemäriilkelaitos
	Veto- ja pitovoiman kasvattaminen	Kaupungin oma rakentaminen tukee veto- ja pitovoiman kasvattamista	Suunnitelma keskusta-alueesta valmis junaradan länsipuoleiselta osalta	Keskusta-alueesta on suunnitelma valmiina Oulas korttelin osalta		Tekninen lautakunta

Elinvoimaisen Oulaisen tavoitteiden ja toteumien osalta tarkastuslautakunta tiedustelee rakennusten vähentämisen osalta, kuinka monta rakennusta poistettiin kaupungin omistuksesta?
Mitä toimenpiteitä tehtiin, että rakennuksia olisi saatu poistettua?
Lisäksi tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi Oulas korttelin suunnittelu ei ole toteutunut?
Viemäriiikelayoksen osalta tarkastuslautakunta tiedustelee paljonko ylimääräisiä poistoja tehtiin viemäriiikelayoksen osalta?

Hyvinvoiva Oulainen:

Strateginen toimenpide vuosille 2024		Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Liikunta- ja kulttuuripaikkoihin panostaminen	Väinölän teatterialueen rakentaminen	Alue valmis	Näyttämö rakennettu	Tekninen lautakunta
		Yhdyslatu pururadalta - Honkamajalle korjataan	Latualue korjattu	vähintään 50 % latualueesta korjattu	Tekninen lautakunta

Hyvinvoivan Oulaisen tavoitteiden ja toteumien osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi Väinölän teatterialuetta ei saatu valmiiksi vuonna 2024?
Latualueiden osalta tiedustellaan, miksi latualueista ei saatu korjattua tavoitteen määrää?

Strateginen toimenpide vuosille 2024		Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
		Uusia kaava-ehdotuksia, ei sisällä tuulivoimakavaa	Uusi kaavaehdotuksia vireillä 4 kpl	Uusia alustavia ehdotuksia 2 kpl	Tekninen lautakunta
	Kuntalaislähtöiset palvelut ja investoinnit	Teknisen toimen palautelaatikko	Järjestelmä otettu käyttöön	Järjestelmä on suunniteltu ja tilattu.	Tekninen lautakunta / Viemäriiikelayos

Kaavaehdotusten osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi kaavaehdotusten mukaiseen tavoitteeseen ei päästy?
Teknisen toimen palautelaatikon osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi palautejärjestelmää ei ole otettu käyttöön?

Viihtyisä Oulainen:

Strateginen toimenpide vuosille 2024		Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Infran ja liikenneyhteyksien toimivuus	Katuverkoston rakentaminen	0,5 km	0,25 km	Tekninen lautakunta

Katuverkoston rakentamisen osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi katuverkostoa ei rakennettu tavoitteen mukaisesti?

Strateginen toimenpide vuosille 2024		Mittari	Tavoitetila 2024	Toteutuma 2024	Vastuuyksikkö
	Esteetön ja turvallinen elinympäristö	Kesäkunnossapito: Katujen siivous, lanaus, jne	Palautteita huonosta katujen kunnosta < 10 kpl	< 10 kpl	Tekninen lautakunta
	Esteetön ja turvallinen elinympäristö	Talvikunnossapito: Hyvin hoidetut liikennealueet	Palautteita < 20 kpl	< 20 kpl	Tekninen lautakunta
	Esteetön ja turvallinen elinympäristö	Kukkapuistojen rakentaminen	Tehty 2 kpl kukkapuistoja	1 kukkapuisto valmistunut	Tekninen lautakunta

Katujen osalta kunnossapitoa toteutetaan niin kesällä kuin talvella. Estettömän ja turvallisen elinympäristön osalta tarkastuslautakunta esittää kysymyksen, miksi toteumat on esitetty punaisena, vaikka tavoitetila vastaa mittarin mukaista palautemäärää?
Kukkapuistojen osalta tarkastuslautakunta pyytää selvennystä, miksi toinen kukkapuisto ei ole valmistunut?

3.5 Valvonta- ja lupalautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että valvonta ja lupalautakunnan vastuualueilla ei ollut olennaisia valtuustolla hyväksymättömiä talousarvion nettotason ylityksiä.

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2024	Jäljellä	Toteutuma %	Toteutuma 2023 (kk)	Tilinpäätös 2023	Toteutuma n muutos	%
510 Valvonta ja lupalautakunta yhteensä									
Tuotot	42000	0	36400	5600	86,7	72610	72610	-49,9	
Kulut	-208710	3250	-170428	-35032	82,9	-214103	-214103	-20,4	
Netto	-166710	3250	-134027	-29433	82	-141493	-141493	-5,3	

Tarkastuslautakunta toteaa, että valvonta- ja lupalautakunnan vastuualleen toiminnalliset tavoitteet olivat olennaisilta osin toteutuneet.

Valvonta- ja lupalautakunnan osalta ei oltu esitetty strategisia tavoitteita. Tarkastuslautakunta tiedustele, mistä tämä johtuu?

3.6 Investoinnit

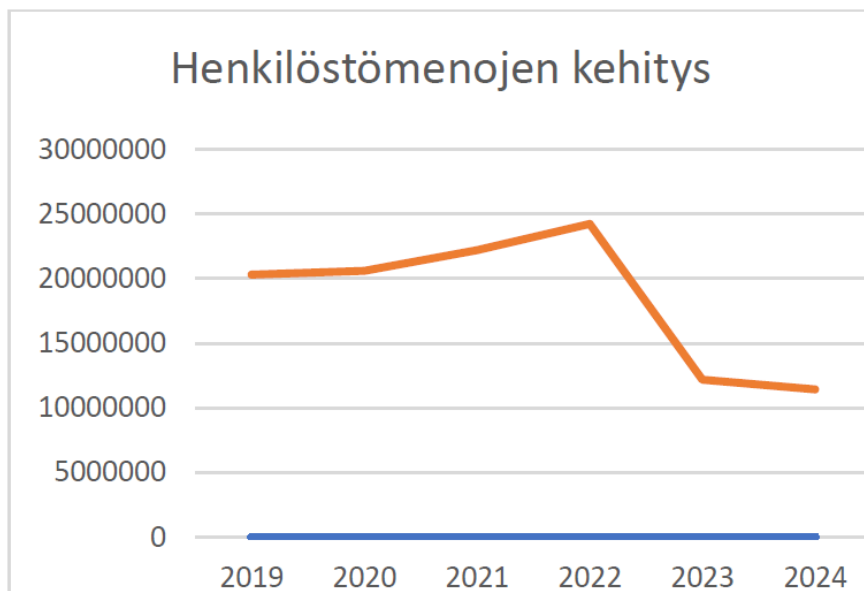
Investointien toteumavertailun perusteella toteumissa ei ollut merkittävää ylitystä nettositovuustasolla.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.
RAPORTTI YHTEENSÄ	-1 256 500	-507 400	-1 763 900	-1 460 408	303 492	17,21%	82,79%	-3 148 777
	-1 356 500	-507 400	-1 863 900	-1 526 815	337 085	12,52%	81,92%	-3 186 791
	100 000	0	100 000	66 407	-33 593	-33,59%	66,41%	38 014
Rahoitusosuudet	0	0	0	19 600	19 600			8 400
Pysyvien vastaavien myynnit	100 000	0	100 000	46 807	-53 193	-53,19%	46,81%	29 614

4. HENKILÖSTÖ

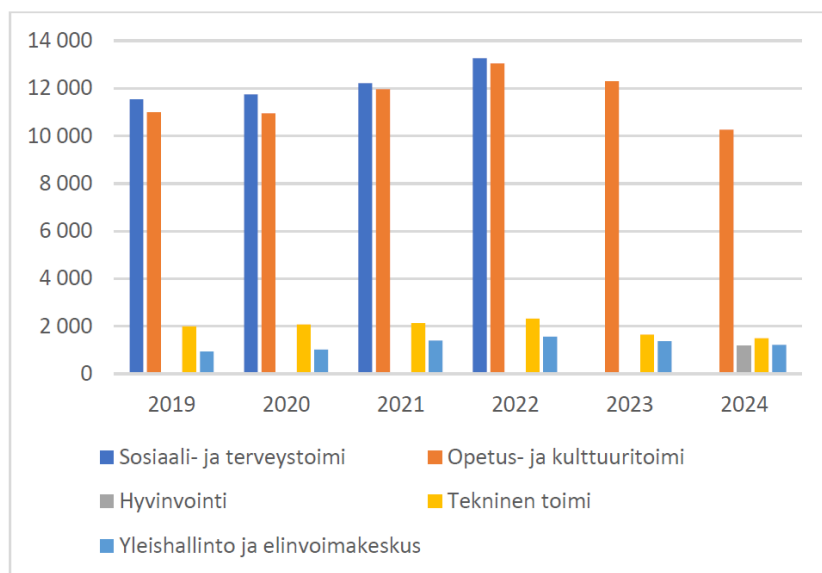
Tilinpäätöksen toimintakertomuksen mukaan "Kaupungin henkilöstön määrä väheni yhdeksällä henkilöllä verrattuna vuoteen 2023. Vuodenvaihteessa vakinaista henkilöstöä oli 197 ja sijaisia sekä määräaikaista 97. Työllistämistuella palkattuja työntekijöitä ei ollut lainkaan henkilöstön lomautuksista johtuen."

Henkilöstömenojen kehitys 2019 - 2024						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Palkat ja palkkiot	20 300 643	20 611 758	22 204 718	24 230 299	12 183 591	11 430 160
Henkilöstösivukulut						
Eläkkeet	4 485 677	4 433 662	4 626 233	5 042 457	2 565 052	2 462 871
Muut henkilöstösivukulut	684 807	749 654	876 689	921 427	576 083	251 137
	25 471 127	25 795 074	27 707 639	30 194 184	15 324 727	14 144 167
(1000 eur)	25 471	25 795	27 708	30 194	15 325	14 144
Menojen muutos edellisestä vuodesta	5,0 %	1,3 %	7,4 %	9,0 %	-49,2 %	-7,7 %



Henkilöstömenojen jakaantuminen hallinnonaloittain (1000 eur)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sosiaali- ja terveystoimi	11 531	11 749	12 211	13 258	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimi	10 988	10 947	11 957	13 052	12 288	10 267
Hyvinvointi						1 165
Tekninen toimi	2 006	2 084	2 137	2 314	1 658	1 492
Yleishallinto ja elinvoimakeskus	946	1 015	1 402	1 570	1 379	1 220
	25 471	25 795	27 707	30 194	15 325	14 144



Tilinpäätöksen toimintakertomuksen mukaan "Vuonna 2024 sairauspoissaolojen määrä väheni merkittävästi. Sairauspoissaoloja oli yhteensä 4872 pv, mikä on 2597 päivää vähemmän kuin vuonna 2023. Sairauspoissaolopäiviä oli 16,6 päi-vää henkilöä kohti ja sairauspoissaoloprosentti oli 4,6 %. Poissaolojakson pituus suuressa osassa poissaoloista oli 1-3 päivän mittainen ja diagnoosikategoriana "muut" selittävät suurinta osaa poissaaloista. Muut-kategoriaan merkitään esim. esihenkilön myöntämät omailmoituspoissaolot, joiden syinä ovat yleensä erilaiset infektiot ja kulkutaudit. Mielenterveyden häiriöistä johtuvat poissaolot vähenivät merkittävästi. Sairauspoissaolojen vähenemistä saattaa selittää henkilöstön lomautukset, joilla on huomattu olevan vähentävä vaikutus sairauspoissaoloihin muissa organisaatioissa. Huolena on, että sairauspoissaolot voivat kääntyä nousuun vähenemisen jälkeen, mutta työtä sairauspoissaolojen eteen jatketaan. Ratkaisut sairauspoissaolopäivien ja -kustannusten minimoiseksi voidaan ajatella olevan hyvin perinteisiä työkykyjohtamisen keinoja: esihenkilötyöhön panostaminen, varhainen puuttuminen, työn joustojen mahdollistaminen, työntekijöiden työhyvinvointiin panostaminen, toimiva työterveysyhteistyö sekä työntekijöiden työkyvyn aktiivinen seuranta. Näihin tullaan jatkossakin panostamaan, myös yhdessä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön määrää, hallintokuntakohtaista jakaantumista, sairauspäivien yksikkökohtaista jakaantumista sekä eläkkeelle siirtymistä koskevia tietoja on yksityiskohtaisemmin esitelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 4.5."

OULAISTEN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN SAIRAUSLOMAT VUOSINA 2016 - 2024

	2016	2017	2018*	2019	2020	2021	2022	2023	2024	spv/henk	Henk.
Yleishallinto	25	59	83	27	11	52	273	465	254	14,9	17
Sivistyspalvelut	3	9	221	14	12	106	156	249	7	3,5	2
Varhaiskasvatus	1341	1820	1425	1306	2175	1689	2235	3118	1917	25,6	75
Perusopetus	1831	1229	1932	2120	2236	1911	3370	2877	2062	15,3	135
Lukio	84	11	35	6	13	15	46	47	22	1,8	12
Hyvinvointipalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,3	3
Kirjasto ja kulttuuri	32	90	358	251	237	243	220	23	154	22,0	7
Vapaa-aikapalvelut	44	90	94	71	110	70	322	361	227	16,2	14
Tekniset palvelut	145	281	234	230	139	159	193	238	173	9,6	18
Kiinteistö ja kunnossapito	26	51	92	55	122	74	84	91	55	5,0	11
Perusturvan hallinto	180	48	111	171	161	45	32	0	0	0,0	0
Sosiaalityö	0	0	0	0	375	256	341	0	0	0,0	0
Vanhusten huolto	1901	1315	2111	2433	1492	1533	2327	0	0	0,0	0
Kehitysvammahuolto	630	312	441	306	931	493	320	0	0	0,0	0
Kotihoito	513	418	383	566	871	826	1032	0	0	0,0	0
Ruokapalvelu	183	84	248	445	126	262	386	0	0	0,0	0
Siivoustoimi	310	359	636	288	280	278	290	0	0	0,0	0
Kuntoutus	125	33	24	76	158	40	15	0	0	0,0	0
Avoterveydenhuolto	96	183	319	135	618	314	463	0	0	0,0	0
Mielenterveystoimi	116	119	182	137	95	344	323	0	0	0,0	0
Vuodeosastohoito	529	589	346	995	584	939	1152	0	0	0,0	0
Yhteensä	8114	7100	9275	9632	10746	9649	13580	7469	4872	16,6	294
Kuntoutustuki (palkaton)	0	0	0	0	0	0	0	0	855		
Tilapäinen hoitovapaa	268	249	324	377	361	625	898	293	215		

spv/henk. tarkoittaa sairauspäiviä henkilöä kohti

* v. 2018 eteenpäin huomioitu kalenteripäivät

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota sairaspöissolojen merkittävään laskuun tilikaudella -2597. Tarkastuslautakunta haluaa kiittää tehdystä työstä sairaspöissaolojen vähentämisen osalta. Toimenpiteet ovat olleet toimivia ja merkityksellisiä. Toivomme, että tämä kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa

5. KAUPUNGIN TALOUS JA TILINTARKASTUS

Kaupunginhallitus on 31.3.2025 allekirjoittanut tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös, jossa on mukana myös viemärilaitos on ylijäämäinen yht. 916 tuhatta euroa. Kaupungin taseessa oli 31.12.2023 ylijäämää yht. 37 tuhatta euroa, joten tilikauden 2024 ylijäämän siirron jälkeen kumulatiivinen ylijäämä oli yhteensä 953 tuhatta euroa.

Talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen toimintatuottojen toteutuma (sisältäen sisäiset erät, ei viemärilaitosta) oli 103,19 %, toimintakulujen 99,31 % ja toimintakatteen 97,36 %.

Vuoden 2024 toimintakate oli -19,1 (-21,1) miljoonaa euroa. Vuosikate oli 4,4 (2,8) miljoonaa euroa ja poistot olivat n. 3,1 (2,7) miljoonaa euroa, vuosikate riitti kattamaan tilikauden poistot.

Vuonna 2024 Oulaisten kaupungin tuloveroprosentti oli 10 % (2023: 9,36 %). Kiinteistöveroprosentit pysyivät aikaisempien vuosien tasossa (2018-2023). Kokonaisuutena verotulototeutuma oli hyvä ja toteuma 102,9 %, joka on n. 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa.

Kaiken kaikkiaan verotulot kasvoivat noin 0,7 miljoonaa euroa (4,1 %) vuodesta 2023 vuoteen 2024. Kunnallisveron tuotto ylitti talousarvion n. 416 tuhatta euroa ja kertymä oli n. 419 tuhatta euroa korkeampi vuoteen 2023 verrattuna. Myös kiinteistöverotuotto ylittyi n. 51 tuhatta euroa verrattuna talousarvioon. Yhteisöveron tuotto ylitti talousarvion n. 14 tuhatta euroa, ollen 92 tuhatta euroa matalampi kuin vuonna 2023.

Kunnan valtionosuus koostuvat kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti laski 21,92 %:iin vuonna 2024 (22,09 % vuonna 2023). Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointi-alueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirrettiin yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät palvelut maksoivat ennen uudistusta.

Valtionosuusjärjestelmään vaikuttaa edelleen toistaiseksi pysyvänä sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus. Nämä erät lasketaan osana peruspalvelujen valtionosuutta. Koko maan tasolla vaikutus kuntiin on kustannusneutraali, mutta yksittäisellä kunnalla nämä sote-erät voivat olla tärkeimmässä roolissa valtionosuuksien tason kannalta. Lopullinen valtionosuuksien leikkauksen vaikutus konkretisoitui vuonna 2024, kun lopulliset tilinpäätöstiedot vuodelta 2022 olivat selvillä.

Oulaisten kaupungille valtionosuuksia kertyi 2024 vuonna 5,6 milj. euroa, valtionosuudet laskivat 1,9 milj. euroa (- 25,8 %) vuodesta 2023. Peruspalvelujen valtionosuudeksi muodostui 4,3 milj. euroa ja verotulomenetyksen kompensatioksi 1,3 milj. euroa. Kokonaisuutena Oulaisten kaupungin verorahoitus ja valtionosuudet laskivat vuodesta 2023 noin 1,3 milj.euroa (- 5,3 %).

Tilinpäätöksen riskien arviointiosiossa on nostettu esille mm. seuraavia merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

- Julkisen hallinnon toimintojen siirtyminen pois alueelta on tunnistettu riski. Merkittävä riski on myös väestön väheneminen sekä vanheneminen ja siihen on haasteellista vaikuttaa. Väestön väheneminen vaikuttaa työvoiman saatavuuteen nuorten lähtiessä oman kaupungin ulkopuolelle opiskelemaan ja myöhemmin työelämään. Väkiluvun lasku heikentää verotuloja- ja valtionosuuksia ja tämä johtaa siihen, että mahdollisuudet palveluiden tuottamiseen ja järjestämiseen heikentyvät.
- Sote-uudistus on myös riski, jonka merkitys Oulaisten kohdalla on keskimääräistä suurempi, koska täällä on alueellisestikin merkittäviä terveydenhuollon ja sairaanhoidon yksiköitä. Sote-uudistus astui voimaan vuoden 2023 alusta. Päivystysasetus asettaa ympärivuorokautiselle päivystystoiminnalle henkilöstön osalta vaatimuksia, joiden perusteella päivystyspisteiden määrää vähennetään. Oulaisissa on myös alan koulutusta, jonka pysyvyys ratkaistaan valtakunnantason tasolla sekä alueen

toimijoiden päätöksillä. Riskinä voidaan nähdä oppilaitosten aloituspaikkamäärien pienentäminen ja yleensä alhaiset hakijamäärät oppilaitoksiin.

- Henkilöstön rekrytoinneissa on ollut nähtävillä valtakunnan trendi vaikeuksista saada rekrytoitua päteviä henkilöitä, etenkin sosiaalityöhön ja laajemminkin sote-puolelle.
- Oulaisten kaupunki on suhteellisen velkaantunut samoin kuin alueen kunnat yleensä. Kaupungin velkamäärä on rahoitusriski. Kaupungin lainasalkkua ei ole tällä hetkellä suojattu korkotason nousulta.
- Kaupungin sijoitusvarallisuus on merkittävä, joka aiheuttaa kaupungin talouteen suuren kirjanpidollisen arvomuutosriskin nykyisessä haastavassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.
- Oulaisten kaupungilla on ollut avoinna oleva riita-asia, koskien vuosina 2010–2021 tapahtunutta ylilaskutuspetosta. Käräjäoikeus antoi tuomion asiassa 7.10.2022 ja määräsi tuomittujen maksamaan yhteisvastuullisesti aiheutuneista vahingoista Oulaisten kaupungille 1,3 miljoonaa euroa. Asiasta on saatu lopullinen lainvoimainen tuomio 12.1.2024.
- Kaupungilla ei ole meneillään muita merkittäviä oikeudellisia prosesseja, joista saattaisi olla kaupungin toiminnalle riskiä.
- Pohjola Vakuutus Oy on toiminut kaupungin vahinkovakuuttajana 1.1.2023 lähtien. Kaupunki käyttää vakuutusasioissa asiantuntijana (vakuutusmeklarina) Rewenda Oy:tä.

Oulaisten kaupungin konsernitalinpäätöksen tilikauden ylijäämä oli 0,2 miljoonaa euroa (2023 alijäämä 0,3 milj. euroa) ja taseen kertyneet ylijäämät yht. 2,7 milj. euroa (2,6 milj. euroa).

Tilinpäätöksen selonteossa sisäisen valvonnan järjestämisestä todetaan, että kaupunginvaltuusto lisäsi 29.1.2014 kaupungin hallintosäätöön kohdat liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Oulaisten kaupungin sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.3.2013 ja ohje tuli voimaan 1.4.2013 lukien. Riskienhallinnan osalta kaupunginhallitus on 13.1.2014 hyväksynyt riskienhallintasuunnitelman.

Valtuuston ja kaupunginhallituksen päätöksillä on kaupunkitasolla vahvistettu lainsäädännölliset muutokset ja riskienhallinta otettu osaksi kunnan normaalia toimintaa. Tavoitteena on, että riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa, jolla kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset toimijat voivat varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Konsernivalvonnan selonteon mukaan Oulaisten kaupunginvaltuusto ei ole antanut erikseen tavoitteita konsernille. Tästä syystä tavoitteiden asettaminen on jäänyt konserniin kuuluvien yhteisöjen omaksi toiminnaksi ja kaupungin edustajat ko. yhteisöissä ovat toimineet itsenäisesti. Yleisesti ottaen konsernivalvonta ei ole systemaattisesti järjestettyä, mikä johtuu Oulaisten kaupunkikonsernin pelkistetystä rakenteesta.

Tilintarkastuksessa saadun tiedon mukaan Oulaisten kaupunki ei ole solminut erikseen takaussopimuksia tytäryhtiöiden kanssa. Yleensä takauksesta sovitaan vapaamuotoisessa takaussitoumuksessa, johon on suositeltavaa kirjata selkeästi takauksen ehdot. Neuvotteluissa takaajan ja velkojan tulisi sopia, millaiseen suoritukseen takaaja sitoutuu velkojalle. Vaikka takaussitoumus ei ole muotosidonnainen, kirjallista muotoa suositellaan mahdollisten tulevien todistelutilanteiden vuoksi. Suosittelemme, että Oulaisten kaupunki laatii jatkossa takaussitoumukset tytäryhtiöiden kanssa.

Tarkastuslautakunta haluaa edelleen painottaa valtuuston hyväksymän konserniohjeistuksen noudattamista, jonka mukaisesti konsernijohtoon tulisi neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista, minkä jälkeen ne esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun ja strategian mukaista. Valtuuston asettamat tavoitteet tulisi sisältyä tytäryhteisöjen taloussuunnitelmiin.

Nykyisten kriisikuntakriteerien mukaan kunta katsotaan kriisikunnaksi, jos kuntalain 118§ mukaiset kriteerit täyttyvät. Oulaisten kaupungissa kriisikuntakriteerit eivät täyty.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan talouden tasapainottamiseksi tehdyt Vahva Oulainen ohjelmat ja niiden toimenpiteet ovat olleet tarpeellisia. Ne ovat toimineet ja taloutta on saatu tasapainoon. Talousarvio vuodelle 2024 oli 1,2 milj. alijäämäinen, mutta vuoden tulokseksi on saatu 915,763.05€.

JOHTOPÄÄTÖS:

Kaupungin tilintarkastaja on antanut 13.5.2025 yksityiskohtaisen tarkastusraportin ja 13.5.2025 vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

6. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan toimintakertomus ja tilinpäätös antavat hyvän kokonaiskuvan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta Oulaisten kaupungissa ja sen konsernissa vuodelta 2024. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat olennaisilta osin toteutuneet valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä talousarvion toteuman seurantaan jatketaan niin toimitilin- kuin vastuualuetasolla.

Talousarvion sitovien tasojen ylityksiin ja niiden vientiin oikea-aikaisesti kaupunginvaltuustolle tulee kiinnittää edelleen huomiota, vaikka kuluneella tilikaudella ei ollut olennaisia talousarvion ylityksiä ja tästä kehityksestä tarkastuslautakunta haluaa lausua kiitokset kaikille valtuustoon nähden sitovan tason vastuualueille.

Oulaisissa 13. päivänä toukokuuta 2025

Janette Rajaniemi, puheenjohtaja

Päivi Rantaeskola, varapuheenjohtaja

Anne Hannus, jäsen

Juhani Kärki, jäsen

Janne Tukala, jäsen

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
PÄIVI KRISTIINA RANTAESKOLA	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-05-16 09:20
JANNE MATIAS TUKALA	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-05-16 12:44
JAAKKO JUHANI KÄRKI	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-05-16 16:30
Anne Kristiina Hannus	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-05-18 21:04
IANETTE IIDA EVELIINA RAJANIEMI	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2025-05-20 12:32

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.